

Előfizetési ár:

Egész évre.....6 frt — kr.
Félévre .....3 " — "
Negyedévre.....1 " 50 "
Lelkészeknek, tanítóknak,
kisebb fizetésű hivatalnok-
oknak, tanulóknak és kisipa-
rosoknak negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS HETILAP
MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budapest,
VIII., Mária-utca 30.
hova a lap szellemi részét
illető levelek, valamint az
előfizetési pénzek küldendők.

Kéziratok nem küldetnek
vissza.

Felelős szerkesztő: Kador Sándor.

Tarthatlan állapotok.*)

Társadalmi bajaink mind nagyobb mérvet öltenek. A somogyi levélhírtörténet politikai helyzetünkre vet furcsa világot, az ország nyugati részén garázdálkodó rablógyilkosok szomorú tanúságot tesznek az erkölcselenségről, mely minden irányban más-más alakban üti fel fejét.

Eszközökről, módokról beszélnek mindenfelől, a melyek társadalmunkat meggyógyítsák, a rég elmúlt boldogabb időket visszavarázsolják.

Hasztalan módszerek azok mind!

Hasztalan tanulmányozzuk a rabló gyilkosok, tolvajok, betörők agyrendszerét, hasztalan mérjük azok szívdobbanását, hasztalan minden tudományos apparátus, ha nem a lélek gyógykezelésével akarjuk megkezdni a nehéz munkát.

Lám, sokan ama balga hiedelemben éltek és élnek, hogy a corruptio nem hatott ki az alsó néposztályba, hogy az még megbirta őrizni ősi erényét, egyszerűségét. Pedig mily borzasztó a csalódás. Két veszedelmes méregnek folytonos hatása öli egyre jobban népünket.

A sajtó selejtes, piszkos terméke és a szeszes ital.

Az írásolvasás tudománya sokkal több kárt okozott az emberiségnek mint hasznot. A műveletlen, félművelt elem a legkönnyebben meghódítható bárminek, a mob szívesen tér bármily útra, legyen a vezető bárki.

Nem csoda így, hogy a lelketlen ponyvairódat terjesztő kiadók serege legelőbb is ezekre vetette ki hálóját, ezeket iparkodott magának meghódítani. Pénzes szekrénye megtelt ugyan, de a lelkek elvesztek, elpusztultak.

A második méreg, mely a testet öli, t. i. a szeszes italok mértéktelen élvezete.

*) Az ismeretlen kézből származott, helyes irányú cikket, melynek tartalmával teljesen egyetértünk, szívesen adjuk, annál inkább, mivel már jövő héten szándékunk volt a kath. kaszinó ügyét, melyet már tavaszkor megpendítettünk, felvetni; az előmunkálatokat ez irányban már meg is kezdtük. A szerk.

Bódító és butító hatása minden szeszes italnak sokkal régebben ismert, mintsem azt bizonyítani kellene példákkal, és mégis azt kell látnunk, hogy pálinkás zsidóink egyre szaporodnak, a lassú méreg korlátlanul ki lesz mérve a szenvedélytől elkábított osztályoknak, kik többnyire családapák lévén, nem csupán magukat, hanem egyúttal családjukat is a nyomornak teszik ki.

Ne ámítsuk magunkat továbbra, ismerjük fel kötelességünket, harcoljunk

Egy oly társulat, mint a Szent-István társulat, ha rá tudná szánni magát, hogy chablonszerűségéből kibontakozzék és a kívánalmaknak megfeleljen, bizonyára elérné célját és legalább a fővárosban kevés kivétellel minden katolikus világit megnyerhetne.

Szerény véleményünk szerint a Szent-István társulat volna hivatva arra, hogy mindenekelőtt egy kath. kaszinót állítson fel. E kaszinóból azután sok, sok származhatnék. Kath. férfiak összejövetele sok üdvöset támogathatna, a kath. tömörülés, összetartás elébb sikerülne. Bizonyára sokan vagyunk világiak, a kik örömmel fogadnánk a kath. kaszinó létesítését.

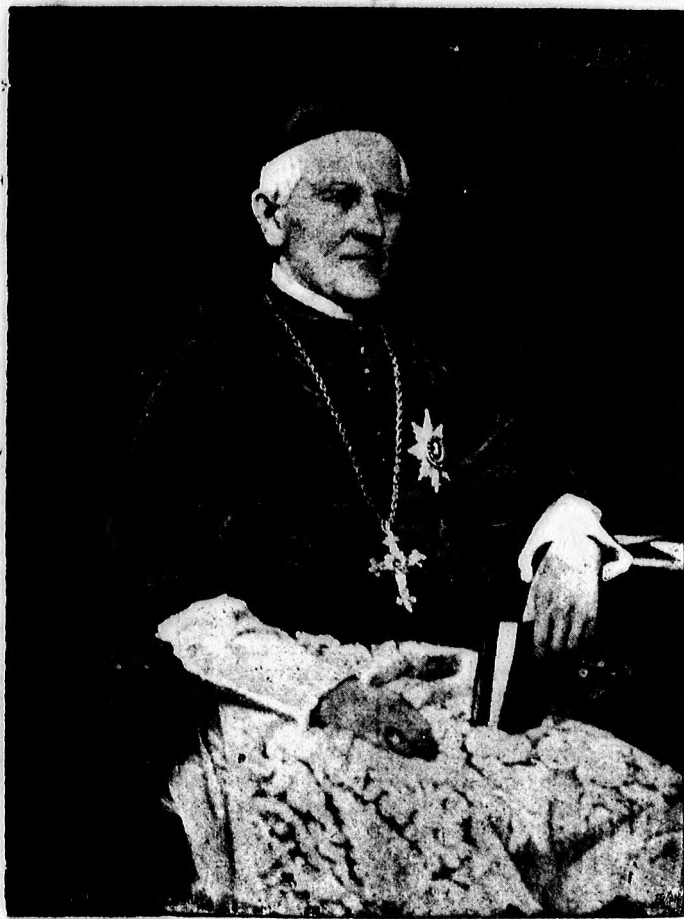
Igy szertesztét hányva, azt sem tudjuk, kik vagyunk katolikusok.

Dr. Csápori Gyula kitünő munkája által az ellenőrzés könnyítve volna, arra nézve, hogy szabadkőművesek nem elegendnének a jó katolikusok közé. **Egy világi katolikus.**

Vallás nélkül nincs igazi műveltség.*)

A műveltség napjainkban egy büvös fogalom, melynek delejező erejét érzi úgy az egyes ember, mint nem zárkozhatnak el annak varázshatása elől a nemzetek. Az egyes egyén óhajta magának megszerezni azt a talizmánt, melyet műveltségnek nevezünk, mert tudja, hogy művelt társadalomban csak a műveltség szárnyain emelkedhetünk magasra. Kis és nagy nemzetek lázas törekvéssel igyekeznek a műveltség révpártjára jutni, mert tudják, hogy a kultur-nemzetek sorában csak a műveltség fegyverével állják ki a versenyt; mert tudják, hogy a kultúra az emberi méltóság és boldogság elodázhatatlan követelménye.

Kinek jutna eszébe: kárhozzatni azon nemes törekvést, melynek célpontja a műve-

SIMOR JÁNOS, Magyarország Bibornok Hercege Primása.

teljes erővel a ponyvairódat ellen, törvényhozóink pedig találjanak módot, hogy a szeszes italok kimérése bizonyos korlátok, megszorítások mellett történhessék,

A Szent-István társulatnak népszerű kiadásait terjeszszük. Jó irányú beszélyeket műveltebb középosztály részére kiadni szintén szép hivatása lenne a nevezett társulatnak és bizonyára teljesítené is fontos hivatását, ha képes volna a világiak közül többeket tagul megnyerni.

*) Mutatvány Dr. Steinberger Ferenc hittudor, sz.-széki tanácsos, a szatmári férfi- és nőtanító-képző-intézet igazgatója szent beszédéből, melyet a m.-szigetén róm. kath. templom megáldásának ünnepén 1887. évi szeptember hó 18-án tartott. A fenkelt szellemű és mély tudományú szent beszédből örömmel hozzuk e mutatványt, mivel önálló és kiváló cikkeknek nagyon emeli lapunk értékét. Az egész szent beszédnek ára 20 kr. A tiszta jövedelem a m.-szigetén r. kath. templom festési költségeire fordítottatik. Megrendelhető a szerzőnél és a nevezett plébánia-hivatalban. A szerk.

Jelen szám 5000 példányban jelent meg.

lődés? Ki itélné el azon bőkezű áldozatokat, melyeket egyesek és nemzetek a művelődés oltárára meghoznak? A ki ismeri a kultura áldásait, annak örvend a lelke, ha a műveltség színvonalát emelkedőben látja.

Amde, a kinek fogalma van a hamis kultura végzetes csapásairól, annak elszorúl a szíve, ha a művelődést helytelen irányban látja terelve. A fegyver szerencse reánk nézve, ha azt a támadó fél leverésére használjuk; de átkos eszköz, ha azt magunk ellen fordítjuk.

A kultura áldásos fegyver, ha a szellemi sötétség, a tudatlanság és erkölcsi romlottság ellen küzdünk vele; de átkos fegyver, ha hiányzik belőle azon elem, mely megjavítja az embert. Szerencsétlenség az emberiségre nézve azon kultura, a mely gazdagítja ugyan az emberi főt ismeretekkel, de üresen hagyja a szívet. Tanult elme — gonosz szívvel, nagyobb csapás a társadalomra, mint a teljes tudatlanság.

De hát mi az, a mi megjavítja az embert; a mi nem hagyja üresen a szívet; mi az, a mi a szenvedélyeknek parancsol és nemes érzelmeket ültet az ember szívébe?!

Talán a tudomány?! — Az emlékezet táblájára fölvésett tudományos rendszerek és iskolai tantételek nem irtják ki keblünkől a vétkes hajlamokat. Ehez magasabb erő szükséges. Volt tudományuk a klasszikus nemzeteknek; de volt mellette erkölcsi romlottság, mely sötét hullámai alá temette a tudomány fénykörében tündöklő nemzeteket. — Van tudománya a mai kornak is; de van mellette romlottság és erkölcsi elvadás. Van tudománya a mai kornak; de kérdem: van-e mellette boldogság? — A társadalomban sűrűn mutatkozó tragikus jelenetek szomorú feleletet adnak rá. — De hát ez természetes következmény. Rossz fának keserű a gyümölcse úgy a fizikai-, mint a szellemi világban.

Hamis kulturának gyászos az eredménye.

Ilyen hamis kultura a mi kulturánk is. Azon végzetes felfogás uralkodik a kulturáról, hogy a művelődésből semmi sem hiányzik már, ha a tudomány és művészet napja fényesen ragyog felettünk, és a tudomány vezető fátylájára mellett magasra emelkedvén a nemzetgazdaság, anyagi jólét uralkodik halmon és rónákon.

Ez a felfogás végzetes hiba. — Társadalmaknak és népeknek kulturája nemcsak az elme-termékek, nem csak a csillogó ész kápráztató diadalai szerint ítélendő meg, hanem a mérges serpenyőjébe kell vetni a kedélyvilág gazdagságát is. Társadalmaknak és egyeseknek életében nagyobb szerepet játszik az embernek szíve, mint az esze. A boldogság reánk és másokra nézve — szívünk nemességétől függ, nem pedig a tudományos ismeretek és a művészi alkotások sikereitől. Vajjon boldog-e minden tudós és művész, csak azért, mert sokat tud? És boldogtalan-e minden más ember, a ki nem tanult sokat és keveset tud? — Vajjon teljesen művelt embernek mondjuk-e azt, a kinek művelt ugyan az esze, de rideg és durva a szíve? — Vajjon dicsősége-e a kulturának, vagy inkább szégyenfolt-e rajta azon egyén, a kinek művelt volt ugyan az esze, elegáns volt a modora, de romlott lévén a szíve. — gonosz tettei miatt meghurcolni volt kénytelen az igazságszolgáltatás vas keze? — Ama műveltség, mely az embernek csak az eszére irányul és parlagon hagyja a szívet, — hamis és egyoldalú műveltség.

De hát, mi a kulturának az az eleme, melynek célja: a szívet nemesíteni; a mely

megjavítja az embert; a mely nélkül a kultura nem lehet áldásos?

Ez az elem — a vallás!

Vallás nélkül nincs igazi kultura. A vallás a műveltségnek leglényegesebb eleme, alkotó része, a mely nélkül a kultura nem teljes és nem áldásos.

Ez lesz tárgya szent beszédemnek. Kérem szíves figyelmüket!

Elemizzük: mi a műveltség? Ki mondhatja magáról, hogy ő igazán művelt?

Vonjuk párhuzamba a műveltséget a műveletlenséggel, barbársággal. A világosság természetét és becsét is jobban ismerjük, ha tudjuk, hogy mily rossz és kellemetlen a sötétség.

Mi a barbárság? Megmondja a barbár nemzetek történelme. Mi volt ott? Tudatlanság, ismerethiány az elmében, vadság a szívekben, szilajság és féltelenség az erkölcsökben, erőszak a jog és igazság helyett, önző szeretetlenség a társadalmi viszonyok megalkotásában, nyers modor az emberek érintkezéseiben.

E sötét vonásokkal ellentétes tulajdonok képezik a műveltség elemeit. Vegyük sorra azokat.

A tudomány és művészet mindenkor előkelő helyet foglaltak el a műveltség pantheonában. Nem volt művelt nép, mely az emberi elme eme nagybecsű termékeit nem bírta volna. S az isteni szikra az emberben fényes eredményeket mutat fel — kivált korunkban — az exakt tudomány és a művészet mezőjén.

De bármily magasra emelkedjék is föl a merész röptű elme, kénytelen beismerni, hogy ha sokra képes is sастekintete, de mégis sokat nem tud; nem tud megfelelni oly mélyen járó kérdésekre, melyek közelről érdeklík az embert s a mely kérdésektől a társadalmi rend és béke van föltételezve.

S e kérdésekben, melyek iránt az ember szíve érdeklődik, de esze nem bír megfejteni, segítségére jó az embernek a hit, az isteni kinyilatkoztatás, mely a kereszténységben Jézus Krisztus által nyerte betetőzését. „Sok rendben és sokféleképen szólván hajdan Isten az atyákhoz a próféták által, legutóbb e napokban Fia által szólott hozzánk.“¹⁾ Borúljon le a büszke és az isteni Gondviselés előtt és adjon halálát azon főséges tudományért, melynek ő Jézus Krisztus által jutott a birtokába; melyet ő soha sem volt volna képes elővarázsolni az ismeretlenség homályából! Jézus Kr., a mennyi Atya kebeléből megjelent teljes világosság, fényt árasztott mindazon kérdésekre, melyekkel szemben az ó-kor bölesei nem tudtak eligazodni. Napfényre hozta a homályból mindazon magasztos igazságokat, melyek az embert érdekelhetik. Betekintést nyújtott a gyöngye emberi elmének a végtelenségbe és egy-két sugarat láttat magának az Istenségnek emberi szem által teljesen soha nem látható, tündöklő fényéből. Kiszélesíté a szellemi szemhatárt egészen azon birodalomig, hová csak a halál révén jutunk be. Kijelölte az utat, melyen az örökkévalóság felé kell haladnunk; megadta azon erkölcsi szabályokat, melyeknek szárnyain az Isten kebelébe emelkedünk föl. És mindezt határozottan, biztosan. Nincs itt semmi habozás, ingadozás, tépelődés; nincs itt semmi „talán“, mint Socrates, Plátó és az ó-kor más böleseinél, kik bizonytalansággal állottak meg az örökkévalóság kapujánál.

Sokat teremtet ugyan az emberi ész a tudomány nagy birodalmában. De ismerje be,

hogy sokat köszönhet Jézus tanításának, ki mintegy szellemi távesővet adott kezeibe, hogy a gondolat és igazság egén új csillagokat fedezhessen fel. Valahányszor a bölelet Isten- és emberről igazsággal és méltósággal szól, beszédét mindig a kinyilatkoztatás visszfénye sugározza át. A történelem mutatja, hogy az ész a hit szárnyain oly magasságig emelkedett, mely eddig ismeretlen volt az emberiség előtt; hogy az ész hódítást hódítás után tett az igazság birodalmában a hitnek szövetségével.

A hálátlanság nem erény. Adjuk meg hát az elismerést a ker. vallásnak, hogy szövetségül szolgált a tudomány mezején. De adjuk meg az elismerést azért is, mert a művészet is általa nyert föllandulást.

Midőn Jézus sz. tanításával a legfőségesebb eszmék tárházát megnyitá; midőn földi életében a legmagasztosabb erényeket megvalósítá; midőn az élet viszontagságai közt a reményt, a megváltást, kiengesztelést ragyogtatá föl, hogy minden bajt megdicsőítsen: a művészetet az ihlettség oly magaslatára képesíté, minőre az a pogány szellem szárnyain soha föl nem emelkedett vala. — A ker. templomok magasba nyúló, merész szerkezetökkel érthetően beszélnek, hogy a ker. lélek a magasba tör a Végtelenhez. A szem ívről-ívré, pillérről-pillérré tétováz, a szerkezet egymásba fonódó vonalai által mindig tovább vezetetik, s a lélekben a Magasságbelinek, a Megmérhetetlennek gondolata villan meg. — A festőművészet remeklein is a ker. eszmék fősége ömlik el. Itt a fájdalom nem reménytelen és a szenvedésekben való harez nem kétségbeejtő, mint az ó-kori művészetben, hol a reményvesztett szenvedő halálvívódásában összeomlik egy rideg, kegyetlen sors átka alatt. A ker. művészetben a fájdalmat megdicsőíti a határtalan szeretet áldozata; a szenvedés komor éje után pirkadni látjuk az örök béke hajnalt és a legmélyebb fájdalomba beleveggyülve találjuk a legszentebb türelem főséges vonásait.

A ker. vallás szolgálatába vonta a hangok országát is, hogy kifejezze általa azt, a mit a márvány, a szín nem bírt kifejezni, a legmélyebb érzelmeket, az epedő sóvárgást, a lelkesedés kitörő hatalmát, a kegyes Isten előtt az esdő szív föházát: szolgálatába vonta a hangok világát is, hogy a zene összezúzó, megrázó és fölemelő ereje által megsemmisítsen a szívben minden bünt és tisztátalanságot és azt tisztasággal, békével és boldogsággal töltse meg; hogy a hatalmasan zúgó orgona és a lágyan csengő emberi hang összeolvadó harmóniája által az éneklő angyali karokra emlékeztesse az emberi lelket.

A költészet is szárnyakat kapott a ker. vallás mélyeséges tartalma által. A legtisztább, legszentebb érzelmek epekednek, sóhajtanak, szomorkodnak, hálálkodnak a ker. költészet főséges alkotásaiban: majd az imádás és bámúlás hymnusza zendül meg azokban a Magasságbeli tiszteletére.

Méltán mondja azért egy ékesen szóló, ker. író: „A szép művészetek, mihelyt a ker. vallás a világon megjelent, rögtön anyjukra ismertek benne; átkölesznék neki földi kellemeket, ez viszont beléjük lehelé isteni szellemét; a zene hangjegyeket adott énekeinek, a festészet megörökíté fájdalmas diadalaiban, a szobrászat vele ábrándozott a sírok fölött és az építészet magasztos, titokszerű templomokat emelt számára.“²⁾

Ha tehát a civilizáció büszkén mutat a művészet bámulatos alkotásaira, ne feledje ezen gyermeknek édes anyját, a ker. vallást. Ne feledje a civilizáció, hogy a ker. vallás

¹⁾ Szent Pál a zsid. I. r. 1-2 v.

²⁾ Chateaubriand „A ker. szelleme“ 3. k. 5. l.

által emelkedett magasra a művészet. S ha a művészet hátat fordít a ker. vallásnak, ne csodálja, ha Ikarusként fog a magasból alázuhanni, a mint ezt ma a materializmus felé hajló művészi alkotásokban fájdalommal szemléljük. Ha elvesztettük az eszményit, az anyagiasság felé kell hajolnunk.

A gyermekszobáról.

Közi: Sirisaka Andor.

Altalános a panasz napjainkban, hogy nagy a gyermekhalandóság. Sokkal nagyobb, mint azelőtt évtizedekkel. A születési és halálozási statisztikai adatok legalább e mellett tesznek tanúbizonyságot.

Ha vizsgáljuk a nagymérvű halandóság okát és mibenlétét, be fogjuk látni, hogy a gyermekbetegségek és elhalálozások egyik fő oka a testi nevelés elhanyagolásában rejlik. Kétségbevonhatlan tény, hogy a nevelés az egyéni tulajdonságok mellett az egészséget főleg a test helyes ápolásával s gyakorlásával éri el; azonban a lakás, ruházat, táplálkozás és az életmód, mind oly tényezők, melyek az éghajlati viszonyokkal együtt gyermekeinkre döntő befolyást gyakorolnak.

A gyermek testi és lelki fejlődésére egyaránt döntő befolyást gyakorol az a hely, a hol tartózkodik. A lakás úgy a gyermeknek, mint a felnőtteknek második ruházatát képezi és a külvilág behatása ellenében védelmet nyújt; másrészt foglalkozásának színhelye, mert életének legnagyobb részét itt tölti el. Rendes körülmények közt a gyermek 7 éves koráig a legrohamosabban és legnagyobb mértékben fejlődik, ha t. i. az ezt előmozdító tényezők nem hiányoznak. Ezen tényezők egyike a gyermekszoba állapota, mely nem egyszer a gyermekgyilkolás eszközlője. A tárgy megérdemli, hogy erről hosszabban beszéljünk.

Ha vegyileg vizsgáljuk a jó szabad levegőt, abban 78 rész légnyt (nitrogén), 21 rész ély (oxigén) s különböző, de csekély mennyiségű vízgőz és szén-sav alkatrészeket találunk.

(Jelen van még a légkörben az oxigénnek egy különös alakja: az ozon; ez azonban az élet fenntartásához okvetlenül nem szükséges, míg oxigén nélkül az ély nem állhat.) A légzés alkalmával az oxigén elhasználtatik; a kileheléskor pedig szakadatlanul szén-sav képződik. Ez a körlemben előforduló mennyiségben nem káros, de ha felszaporodik — halált okozó. A levegőnek a légzésre alkalmas állapotban való tartására tág helyiségek mulhatatlanul szükségesek, a kilehelt rombolt levegőnek folytonosan távozni kell és helyette friss levegőnek kell behatolni szobáinkba. A levegő gyakori megújítását szellőztetés által eszközöljük. Pettenhoffer a nyári szellőztetésnél főleg azt sürgeti, hogy minél több friss levegőt bocsássunk a gyermekszobába, ez majd a saját erejéből is kiszorítja a megromlottat. Minthogy pedig az ember egészségének legnagyobb ellensége a kilehelt levegő, mely kétszázszorta több szén-savat tartalmaz, mint a körlemben és minthogy a gyermek 24 óra alatt 4—8 ezer liter levegőt lehel be, — be kell látnunk, hogy a jó levegő egyike azon tényezőknél, a melyek az egészségnél első sorban mértékadóak. Jó levegőnek pedig csak az tekinthető, a mely a szabad levegő alkotó részeivel megegyezik.

Fontos azonban még a hőmérsék is, a mennyiben a levegő a gyermek testének hőfokát emelheti, vagy leszállíthatja. Hirtelen változás, vagy oldalu lehülés — légvonat — egyaránt káros. Legelőnyösebb az egyenletes hőfok, mely 14—16° Reamur legyen. (Téves azon hit, mint ha télen a fűtetlen szobában való hálás az egészségre nézve kedvező volna.)

A gyermekszoba falai kell, hogy szárazak legyenek, mert a nedves lakásokban a görvélykór és vesebaj, a szem-, torok- és mellbántalmak gyakoriak. Ha csak lehetséges, az ablakok ne nyíljanak kis udvarokra, a melyekből nagyobbára nedves és a hulladékok által megfertőztetett levegő hat a szobákba. (Pince-lakásokban a gyermekszoba nem fog megfelelni higiénikus feladatának.) Berendezésére nézve a bútorzat lehetőleg gömbölyű s kerek alakú legyen. A szokásos gyermekszékek, a melyekben a mozgásra vágyó gyermek veszték maradásra van kárhóztatva, mint kínzó eszköz nem tűrhetők. Agyában a puha párna helyett madrácz legyen s dunna helyett pokrócczal takarózzék. Feje északra legyen fordítva. Míg nem álmos, addig ne fektessük le a gyermeket; reggel azonban mihelyt felébred, rögtön jöjjön ki az ágyból s pár percz múlva — télen-nyáron — hideg vízben mosakodjék szivacs-sal. Két, vagy több gyermeket egy ágyba ne fektessünk. Oly tárgyak, melyek külbenyomásaik által szellemi fejlődését, tapasztalatok segítségével mozdítják elő, pl. képek, szobrok, játékszerek ne hiányozzanak. Nagy szerepet játszik továbbá a gyermekszobában a padló, azért vigyázni kell, hogy azon szögek, görcsök ki ne álljanak; ha lehetséges, legcélszerűbb azt nagy, erős szőnyegekkel betakarni. A szellőztetés és fűtés szabályozása — mint fentebb is mondók — igen fontos, mert romlott és poros, túlhideg vagy nagy hőfokú levegő egyaránt ártalmas. A nap fényugrai, ha függönyök nem enyhítik azokat, szintén kárt okozhatnak, a mennyiben megtámadják a szemet. A zöldre festett kárpitok, — a festőanyagban rejlő mérgek miatt — nem egészségesek; legcélszerűbbek a kék színűek. Dohányozni, füstölőt használni, vagy szagos virágokat tartani, ruhát szárítani a gyermekszobában nem szabad. Világításnál legcélszerűbb a Stearin-gyertya, meg a tiszta olajlámpa. Kőolaj (petroleum) csak kivételképpen használható.

Hogy tehát a gyermekbetegségek és a gyermekhalandóság nálunk oly nagymérvű, annak okát főleg az egészségtani szabályok elhanyagolásában s így részben a gyermekszobák hiányosságában lehet keresni.

Ne neveljünk kizárólag úgy, mint Solonathieniek, hanem részben kövessük Lykurguspartaiakat, mert: ép lelket főleg ép testben mivelhetünk.

A szent Cecilia.

(Kép a párisi életből.)

— Eckstein Ernő után. —

Derült őszi nap délutánja volt. Egy, a boulognei erdőben tett koczikázásból tértünk hazafelé. A beszéd, némi labirinthos fecsegés után komolyabb és vígabb dolgokról, a számtalan iparlovagokról folyt, kik Párisban mindenféle társadalmi osztályt bizonytalanná tesznek. Az újságok a napokban egy igen eclatans esetet közöltek. Egy idő óta — így hangzék az illető tudósításokban — a diadalív erkélyén egy oly egyén időzik, kinek szédelgéseitől a tapasztalatlan idegeneket, kik ezen híres monumentumra felmenni szándékoznak, óva intjük. Az ember, kiről szólunk, körülbelül 30 éves, és egy a balarczán lévő sebhelyről felismerhető. A diadalív őrével szemben miként egy művész viseli magát; előadja, hogy ő Páris madártávlatból akarja a közönségnek megmutatni. Ha pedig egy kíváncsi az erkélyre lép, bevárja az alkalmas pillanatot, a külső falhoz siet és úgy tettet magát, mintha a mélységbe akarna ugrani és kétségbeesett hangon kiabál: „Oh anyám! Oh szegény, szegény anyám!” Az ember természetesen odaugrik,

hogy a szerencsétlent terve kivitelében megakadályozza; megkérdezi, hogy mi indította őt ezen végső lépésre. Az ámtó azután olyan természetes könyeket hullat és a szánakozó idegennek oly megható mesét mond el, hogy ezen komédia rendesen egy száz sous-nak átadásával végződik, a mit a szélhámos életének megmentésére okvetlenül szükségesnek tart. Kérjük tehát a közönséget, hogy az ilyesféle csalásokat hamis kegyesség által ne támogassa. Egyik barátunk, ki a naívságot, melyet az emberek ilyen esetekben tanusztani szoktak, sok évi tapasztalatai miatt elvesztette, a szíves olvasónak azon atyai tanácsot adja hogy a fájdalmas „oh anyám!” kiáltásra ezen kérdéssel: „Es kedves nővére?” feleljen. Ó biztosít, hogy az öngyilkos ezen bizalmas kérdezősködés után a külső faltól hátrálni fog és minden további zsarolási kísérletet abbahagy.

Körülbelül így hangzék a „Temps” egyik közleménye, a mely annál is inkább nagy feltűnést okozott, mert a politika már nehány hét óta a legcsekélyebb anyagot sem szolgál-tatta, mely kellemes szóváltásra adott volna okot. Kisérőm ez eseményt pompásnak találta. Én sem vitatkoztam a fölött, hogy a dolog nem originalis. Egyik szó váltá a másikat... és így az iparlovagság kiaknázhatlan témájára jutottunk.

„Ezen divatos rend tagjainak száma légió”, mondá barátom keserű mosollyal. Valóban, ha az ember egy ideig Párisban élt azt kezdi magától kérdezni, hogy ugyan nincsen-e az emberi társaság egész épülete ezen kivetésre méltó, utálatos agyagból összetákolva!... Ön ismeretséget köt egy szertreméltó, intelligens fiatal emberrel. Azt hiszi, hogy gyöngyöt talált. Az ifju egészen az ön nézetét osztja Montesquien- és Blaise Pascal-ra vonatkozólag; bámulatra ragadó történelmi ismereteket árul el; politikai és ethikai nézetei mindenben az önével harmoniálnak. Különféle alkalmakkor tesz nemes gondolkozásmódjáról tanuságot, mely az ön szívének jól esik. Ön barátságát ajánlja neki: a frigy meg van pecsételve. Ime egy szép napon az új barát az ön segélyére szorul. Egy lejárá félben levő váltó kényyszeríti őt, hogy barátságát igénybe vegye. Ön a lépre megy és rövid idő múlva önkényt bevallja, hogy egy professzionális iparlovag áldozatjává esett. Az új barát eltűnt, hogy művészetét az óriási város egy másik részében próbálja meg... Nem fordul ilyen dolog mindennap elő? Vagy talán túlozok?”

„Hiszen ez egyike a legközönségesebb eseteknek”, viszonzám nevetve. „Kicsoda dicsekedhetnék közülünk, hogy nem kapott sohasem ilyen leczkét? És az ember mégis mindig a lépre megy...”

„Mert a gazemberek úgy tudnak hizelegni, hogy észre sem veszszük! Jól mondotta egy híres bölcsész, hogy mi barátainkban önmagunkat szeretjük!”

„Ez kissé keményen hangzik...”

„De azért igaz. Hogy ha nem viszkette nekünk annyira egy lélek által „megértetni”, miként mondani szoktuk, hogy ha a nyugalom, melyet ezen tudatnál érezünk, nem vakítana el, akkor tiz eset közül kilencszer látnánk át a hízogó játékon és tépnők le a komédiás álarczát. Hanem így könnyen hiszünk, mert szeretünk hinni.”

„De hiszen ön túlságos pesszimista! Egy bizalmatlankodás és gyanakodással teli élet nem is élet!”

„Én csak elővigyázat és őszinteségről beszélek. Higyje el, hogy az iparlovagok két harmadrésze az „én” gyengeségeire alapítja számadásait. Ha pedig ezen módszer szerint

vagyunk megcsalva, akkor még az emberek gúnyolódásainak is ki vagyunk téve. Van-e a világon elkoptatottabb szerep, mint a holló a mesében? Ha ravaszság és erőszak által szenvedünk kárt, akkor csak a káröröm tartja mulatságosnak veszteségünket. De ha kicsinyes hiúságból a ravasz rókának útját egyengettük, akkor mindenkinek jogában áll, hogy ujjal mutasson reánk.

Szavaira nem tudtam semmit sem válaszolni.

„Ismeri n a szent Cecilia történetét?” kérde némi szünet után.

„Hogyan értem ezt? A szentnek életrajzát érti ön?”

„Nem. Ugy látszik, hogy nekem el kell ezen esetet önnek mondanom. Még azon időből datálódik, midőn még ön a Rajnán túl lakott és még igen keveset törődött a Rajna királynő szédelgéseivel. Nem hallotta még sohasem Godet nevét?”

Tagadó választ adtam.

„Godet iparlovag volt a festői körből. Egyébiránt nem tudom, hogy él-e még. Garázdalkodásait jelenleg talán valamely becsületes kis városban folytatja álnév alatt.”

„Egy festő, mondja ön?”

„Igen, egy festő, ki a szaktudósok általános véleménye szerint nem csekély tehetséggel vala felruházva. De ő művészetét a legnyomorultabb fondorlatokra használta.”

„Tehát mondja el, kérem.”

„Az eset, melyet önnek elbeszéltek, nem egyszer, hanem legalább is hússzor történt meg, hanem természetesen mindig más helyen. Miután pedig Godet hitelét már minden külvárosban eljátszotta, egyszerre eltűnt örökre. Mondják, hogy Párisban való két évi időzése alatt többet keresett negyvenezer franknál.”

„Ön igazán kíváncsivá tesz. De talán jó volna leszállni a kocsirol, hogy itt a zöldben egy kellemes helyet keressünk magunknak? Az elysei mezők lugasaiban sokkal jobban lehet beszélgetni, mint a rázó kocsiban.”

... Elhagytuk kocsinkat és egy félreeső bokor mellett telepedénk le. A levegő kristálytisza volt és az óriási iparpalota szemlélése mellett, melynek számtalan ablakai a hanyatló nap arany sugaraitól csillogának, kísérom ilyféleképen kezdé elbeszélését:

„P... úr — úgy-e megbocsát, ha az ő nevét elhallgatom — P... úr derék és tekintélyes orvos és ezenkívül egyike a legszeretelméltóbb, legbarátságosabb és a legjóakaróbb embereknek, kiket ismerek. Évek óta van vendégszerető házának ajtaja előttem tárva és őszintén megvallva, hogy nincsen család ezen népes városban, a hol oly pompásan érezném magamat, mint nála. P... asszony modorát és a társasághoz megkívántató előnyöket tekintve teljes hasonmása férjének. O, valamint férje minden tudományosan, szép és nevezetes dolog iránt való élénk érdeklődésük által tűnnek ki a párisi salonpublikum nagy tömegéből: a férj alapos tudománytal és jeles zenei ismeretekkel rendelkezik, neje énekel, fest és sokat foglalkozik az idegen nyelvekkel, éretnyes, a mi egy francia nőnél mindenesetre becsülésre méltó. Csak egy gyengéje van mindkettőnek: ők salonjukat a modern civilizáció szellemi központjává akarnák tenni, és mindent, a mit a század geniális embereire nézve létrehozott, kandallójuk köré szeretnének gyűjteni. De miután geniális embereket nem lehet tucatszámra találni, azért P... ek ezen hiányt úgy pótolják, hogy ők minden embernek, ki házuk küszöbét átlépi, érdemeit végtelenül magasztalják és ily módon az előkelő emberek körét művésziessen gyártják. Ezen systematikus öncsalódásnál fogva a legalárendeltebb journalista is, ki P... úr küszöbét átlépi, „jeles íróvá”, minden zenemester „tehetséges zeneszerző”-vé és minden kisebb bankár „börze- király”-lyá lesz. Az embereknek tetszik ezen előléptetés és így olyanok itt a körülmények, hogy az idegen, ki először vesz részt P... úr egyik estélyén és ismeretséget köt ezen

önteremtette notabilitásokkal, azt gondolja, hogy ő valóban a tizenkilencedik század központjára talált. P... úr gyakran mutatott engem így be: „L... úr, az ismeretes féptész” vagy: „a mi L... -ünk, és ezen megjegyzést tette hozzá: „Önök már bizonyára hallottak valamit L... úrról!” Én nem vagyok álszerény: sőt azt képzelem magamról, hogy fach-omat jól értem, de engem mint „ismeretes építész”-t bemutatni, az mégis, köztünk mondva, nevesítés! Én akkor huszonöt éves voltam, és sokkal kevésbé ismeretes, mint most, holott azóta néhány épületet elvégeztem.

Azon fiatal emberek között, kik P... házához járatosak voltak, egy bizonyos Frébault általános szeretetben részesült a család részéről.

(Folytatása következik.)

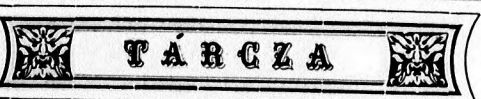
Mindszenty hazafias lyrája.

Irta: Árvay Sándor.

A magyar lyra rövidben a nemzet történelme. A legrégebb időktől fogva egész jelenkorig néhány költemény olykor hívebben kifejezi a nemzet hangulatát, a hazafiság eszméit mint akár államokmányok, akár országgyűlési beszédek. Egy európai nemzet lyráján sem rezdült meg annyiszor a hazafiság húrja, mint a magyarén. Így Gyulai.

Amennyire fenmaradt emlékeink visszavezetnek, mindenütt a vallásossággal párosult tiszta honszerelmet találjuk. Régi codexek énekeiben a hívő és honját mélyen szerető magyar főhászkodik könyek között a magyarok Istenéhez, Magyarhon égi királynőjéhez, a bold. Szűzhöz, sz. István és sz. Lászlóhoz, hazájának szabadságáért, fenmaradásáért; s még akkor sem veti el bizalmát, midőn a szöke Dunának honfi vértől pirosult hajjain bilincsre vert honfiak százazreit hurezolta az ozman hajóin a Fekete tengerre s onnan Azsia pusztaságaira.

E vallásos bizalommal teljes húr rezgett lyránkban a 17-ik század végeig. Az ekkor ter-

Őszszel.

„Őszi tájon elbolyongok
S megjönnek a régi gondok.
A két szemem könnyel tele
Hull a fának a levele...”

Hullik a fa sárga lombozatja,
Búsan zúgva kél az őszi szél
S átsuhanva a lombtalan ágon
Fájó hangja hervadást beszél.
Elhallgatom azt a fájó hangot,
Annyi érzés a szellő szavában
Ah ki érti panaszos zúgását?
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Hol a bércznek csörgő kis patakja,
Napsugárral játszó kis habok?
Itt a csermely, zokogó vizével
Szük medrében búsan kavargó...
Víz, hordja a fa lombozatját,
Eltemeti hús medrébe lágyan
És halotti-dalt zokog fölötte:
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Hol van a rét mosolygó virága,
Tarka lepke, zengő kis madár?
A kellő nap ragyogó sugára,
Bársonyos fű, rezgő harmat-ár?
Sárga réten úgy el-elbolyongok
Fájó szívvel, nehéz csaldósban...
Sírva nézem a haldokló tájat,
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Hol az erdő dalló fülmiléje,
A pacsirta, bugó gerliczék?
Olyan csöndes, olyan néma minden,
Olyan pusztaság az egész vidék!
Oh mikor még zengett az az ének
Elmerengtünk búbajos szavában...
Most is hangzik az a fájó bús dal:
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Árva gólya kelepel a légben
Majd suhogva röppent dél felé;
Elhallgatom bucsúzó kelepjét
S mintha hangja lelke szében...
Ah olyan bús az az elhalló hang,
Annyi érzés egyhangú dalában!
A ködös bércz halkán visszasírja:
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Hullik a fa sárga lombozatja,
Hullik... hullik a sárga levél...
Oh ha látom a csonka fadagot
Elborúl szívem s nehezen remél!
Oh ha látom a csöndes természet
Mint küzködik a halál tusában,
Olyan búsan csendül meg szívemben:
Itt van az ősz, megint hervadás van!...

Szegedi János.

Egy lap a jótékony naplójából.

Irta: Lévy Mihály.

Hideg őszbe zökkent az idő kereke. Napfényes ég derűjének színt is csak elvéve látjuk, akkor is csak egy pillanatra jönnek fel ragyogó sugarak az ég aljára, azután visszahúzódnak,

hogy elborúljanak, mint a haldokló arcz vonásai. Reggeltől napestig kavargó felhők kergetik egymást az égen, unalmas, bántó ónszínűkkel a közlő telet jelentik. Szilaj észak szél derékon kapja a magasha meredő fákat; villámsebesen bujkál a megrikult lombok kellő közepén, csupa jó kedvében — vagy talán haragjában — halomra tépdeei a fonnyadó, erőtlenségre lefaleveleket. Nyalabra kap egy csomót s örült sebességgel viszi fölfele, mintha boszorkánytánczot akarna velük járni a magas régiók komor végtelenében. Majd lejjebb száll; elfáradt, mint a jajgató gyermek, mikor sok sírás után csitítani kezd. De még bizik erejében, lankadozó karjai, elhalt izmai mintha megacélosodnának, tomboló haragja mintha őrvirágossá válnék, egy pillanatra s a szegény megkínzott levélkéket kegyetlenül vagdossa a porba szanaszét. — Mintha most is hallanám a szegény összezúzott levelek halk nyöszörgését, csendes siralmát! De a szélvész kegyetlen, szánalom helyett egy Mefisztó kárörömevel ujjong az ifjú halottak felett; azután odább szalad, kaczag, sikong, zúg tovább és tovább...

Alig egy órája, hogy egész sereg fényes hintó robogott el az ablakom alatt. Csillogó lámpáikkal mintha hulló csillagok lettek volna, olykor-olykor parányi fényt vetve a sötét őszi éjszakába. Robogásuk még most is füleimben hangzik, bár azóta mindegyik megállt egy kivilágított palota karsú oszlopcarnoka alatt, hol mosolygó urak édeskés beszéddel fogadják a fogatokból kiszálló hölgy-vendégeket.

A jótékony nőgyelet bálján vagyunk.

mett kurucz dalok már levetik a vallásos színt s csupán hazafiasak. Később a francia forradalomból átszivárgott eszmék behatása alatt lyránk átalakul s Bacsányiban demokratikussá válik. Századunkban Kőlcseyvel visszatér a multba. A költő és honfi a sivár jelenben nem találván semmi vigasztalót, a multban keres fájó szívére enyhülést. A honfi bú és fájdalom enyhítésére a mult dicsőségét zengik költőink mindaddig, míg a legnagyobb magyar ki nem mondotta: „Magyarország nem volt, hanem lesz“, míg a koszorús Vörösmarty a delejes álmából ébredező nemzet fölébe nem dörögte:

Még jönni kell, még jönni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százszáz ajakán.

A nemzet fölébredt. Nem fűröszte többé gyáva könnyel a multat, ez ó emléket. A reform eszmék termékeny talajra találtak. Mintha a levegőben lett volna valami, mi lázba hozta a szívet. Petőfi ajkán már ki-kiröppent a harezra hívó szózat. Megharsant azután a „Talpra magyar“; elhangzott a nemzet ajakáról az eskü s ifjú, öreg sietett a vérmézőre. Dörögött az ágyú, csattogott a kard; lázasan hangzott a kipirosított ajkáról:

Ha lehull a két kezünk is,
Ha mindnyájan itt veszünk is,
Előre!

Forrott a vérszag és füsttel telt levegő; de azután gyengébb, elhalóbb lett az ágyú dörgése s honfi vértől ázva sirjába hanyatlott a szabadság széttépett lobogója s a túlnyomó erő földre tiporta a vérző oroszánt.

A csata zaját s a harezra hívó szózatot siri némaság váltotta fel. S e kétségbeejtő, nyomasztó időben, e szörnyű némaságban pendítette meg lantját Mindszenty Gedeon.

A szent városnak éneklője, ki az ég dörgését keverte dalába, ki oly merészen lobogtatta Krisztus zászlaját, hogy lássák azt fönna, lenn és minden oldalon, ki képzeletével oly szent kéjjel röppent a titkos értelmű rózsára: nem felejtkezett el ama véraztatta földről sem, melynek a titkos értelmű rózsza kilencszázados királynéja, nem felejtkezett el hazájáról. Gyulai Pál szá-

vait: „a hazafiság élénk érzése, mondhatnám szenvedélye, kiváló jellemvonása a magyar költészetnek“ elmondhatjuk Mindszentyről is. Az ő költészetének is kiváló jellemvonása a hazafiság. Ezt bizonyítja ama pár sor, melyet mintegy költészetének mottója gyanánt bocsát előre:

Ég és föld között repülök,
Istent és hont zeng dalom;
Innét van, hogy elmerengvén,
Az eget édes honomnak
A hont édes, szép egemnek
Oly szent kéjjel gondolom!

Ég és föld között reptül. Nincs meg az ő költészetében ama zavaros, anyagelvűségből származó világfájdalom, mely korunk költészetének oly bő anyagot szolgáltat, melyben csak ritkán, csak félve mer nyilatkozni még a hazaszeretet is — hisz világpolgárok vagyunk! Mindszenty Istent és hont zeng, teremő képzelettel lebeg ég és föld között. Eget és földet, az ember e két hazáját összeköti ragyogó képzeletével s míg az örök hazáról zeng, forrón érez földi honáért is. Forrón érez földi honáért, mely előtte a legszebb, legdrágább hon, melyet nem adna el sem aranyon, sem gyöngyön. „Az én hazám“ népdalának második strófája így hangzik:

Az én hazám legdrágább a világon,
Csatán vették apám, nem vásáron;
Hej! a miért ők vérökkel fizettek,
Boldog vagyok, ha érette halok meg.

Zengi hazáját Mindszenty, hisz három húrja van a költő lantjának, melyek közül az egyik:

... honszerző ősök kardvasából
Készüle, míg forrt, lángolt a csata,
Kiömlő hősvér edzé meg keményre,
Hogy égig hasson bátor szózata.
Oh, ki ne tudná e húr zendülését,
Oly szívrepesztve sír az éj felén,
Midőn a honnak lángoló szerelme
Villámlik át a költő énekén. (Három húr.)

A honnak lángoló szerelme égett az ő szívében is hittel párosulva, mert

Igy szép a hit s honszerelem
Egymás keblére hajolva. (Az egri várban.)

De e lángoló honszerelem csak bűt és fájdalmat termelt számára. Tövis között látta a hon képét. A telt kalászszal ékes rónaság

puszta, sivár vala. A fákról peregő levél vértől ittas, sírokkal borított földre hullott. Csend, némaság mindenütt. Hol vannak a hősök, hol a honfiak?

Zúzott agyok, átvert szívek
Vérében mind a bajnokok. (Massada.)

S a ki ott nem maradt a csatamezőn, a ki kereste a jötevő halált, de meg nem találta, az hontalan leve; s

Csak a futás óhatja meg
A fáradt megsebzett nyakat,
Mely retteg meggörcsödni a
Diador vasjárma alatt. (Massada.)

Mily fájdalmas sebet vágthatott Mindszenty lelkében a hazának e reménytelen állapota. Az ő lelkében, szívében, melynek napja a szabadság vala:

Ha ég kell, hisz szívem is az,
Nem szánt rajta a földi gaz
S egy napja van, melytől hevül:
A szent szabadság egyedül. (Egy hang.)

E fájdalom, mely annyi lelket elhomályosított, az örület szélére hajtott, az erős hitű Mindszentyben költeményeinek gyöngyeit termel.

(Folytatása következik.)

Eszmetöredékek.

Ha csupán annak akarunk tetszeni, ki nekünk tetszik, az nem kaczérság; az egy szerény szív becsületos törekvése; de a ki mindenkinek akar tetszeni, annak nem tetszik senki, csak saját maga, s egy ilyen hiú lélek önző kaczérsága — az a kaczérság.

Szerelmes lenni mindenki tud, de szeretni csupán a nemes szív képes, mint a hogy virága lehet minden gyomnak, de rózsát csak a rózsztató terem.

A lángész a legostobább embertől is tud valamit tanulni, az ostoba a lángésztől sem tanul semmit.

A kinek körében legjobbak vagyunk, leg-nemesebben gondolkozunk, azt szeretjük legjobban a világon.

Késő ősre az a sok istenadta szegény, akinek könyörülő sorsa nyaranta ha más nem, hát adott árnyékot, hús vizet meg fzes gyümölcsöt, mind elbűjlik rejtekéből. Szétszórt tanúk kanyargós útain seregestől húzódnak be a városba, mint elkésett darvak Kelet felé. Hej, csak hogy míg a madarakra édes üdülés vár Kelet derűs virányain, addig a sorsüldözött szerencsétlenek szárnyszegetten, foszlányos darócban bolyongnak utcázról-utcázára, házból ki, házba be; jó szóra, meleg szívre jaj be sokszor nem találunk! No de nem keményedett még kővé minden ember szíve! Akadnak részvevő lelkek, kik néha-néha előveszik a könyörületességet, mint az ünnepi ruhát, hogy valamiképp meg ne keresse a moly, vagy be ne lepje a por. — Ez a lomtárból előhurczolt érzelem most is áldón hajol meg a szegények és árvák lehorgasztott feje felett; jótékonyság melegevel árasztja el a gyöngéd sziveket s tánczra ingerli a kedves apró lábakat.

Már hetekkel ezelőtt akkora zaj járta be a várost, mintha a jó jászberényiektől kértük volna kölesön Lehel kürtjét s azt fűtták volna meg a jótékony célú hangverseny hirdetésére. Ölnyi magasságú plakátok hatalmas betűi szépen glédába álltak a rengeteg papírvnek mind a négy sarkán s nagy garral hirdették urbi et orbi ezt a szót: jótékonyság. Volt pedig ilyen ekesség minden harmadik, negyedik ház falára kipányvázva, gyönyörködve olvashatták a suszterinasok és más hozzájuk hasonló urak. Mondom, csak ezek az urak faldosták a plakátok rikító vörös betűit, mert az intelligens elem, a társadalom elitje részére

papirkötegekkel agyon terhelt szolgálk hordozták az aranyos szélű pergamen-meghívókat.

Először csak a haute volée rátartí szalonjaiba surrantak be az illatos kacskók által küldött meghívók. Igen ám, de több szem többet lát, több fej többet tud; kisütötték hát a kedves fejecské, hogy a tervbe vett nagyszabású multság a jótékony cél czégére alatt lenne nyélbe ütendő; ergo consilium inicrunt s kegyesen elhatározták, hogy tekintve a nemes czélt, a náluk alsóbb rangon gubbaszkodó halandók (nyárszolgák) is meghívassanak e kiváló alkalomra.

Nota bene, ők nem tudják, hogy mi a chic, tehát nem is lehetnek sértve, ha csak közönséges kiállítású meghívókat kapnak.

Kereskedő, szabó és friseur mind mozgósítva lettek, még a papák türelmes zsebei is, ahonnan óránként — tudja manó — hányfelé vándoroltak a kékhasú bankócskák!

Hosszas várakozás és nagy előkészületek után elérkezett végre a nevezetes nap. Hívős őszi szél vagdosta ugyan az ember arcába egész álló napon a port, de hát mit törődtek volna mindezzel, a meleg fölöttökbe és zárt hintókba bűjt mulatni vágyó szépek? Ott voltak biz ők már esti nyolcz óra után a hangversenyteremben s türelmetlenül dobogtak picziny lábacskaikkal, várva a meglehetősen unalmas duettek és triók végét, hogy minél hamarabb tánczra perdülhessenek a szegények javára.

Ezeknek persze tilos volt a bemenet! Ők legfeljebb kívülről bámulhatták a kivilágított ablakosokat s hallgathatták a kegyetlen nótát, melyet szél uram bandája a fillükbe húzott.

Rohant az idő. Javában folyt még a jótékony célú táncz, mikor Keleten meghasították az éj sötét függönyét s a meghasadt nyílason kíváncsian bujkáltak be a pirosas hajnali sugarak,

Vége a szép multságoknak. — Bágyadtan, kifáradva tér haza a noblesse oblige; mert hát csak ők mulattak, a nyárszolgák minden szívélyes meghívás daczára távollétükkel tündökölték. Ne de ki is kapták ám ezért polgártársaink a magukét! Nem azért vannak „helyi érdekű“ hetilapok úgy a provinciákon, hogy ilyesmit szó nélkül elnézzenek. Nem azért hord a szerkesztő úr monoklit s forgatja a dédapjáról rámaradt conversations-lexikont, hogy leczkértetni ne tudjon. Biz ott ki kaptak a polgártársak! Nincs érzékük a magasabb fajú jótékony cél gyakorlásához; a hangversenybe bevonnai őket elérhetetlen utopiák közé fog tartozni még a huszadik században is! Különben sebaj! Az intelligencia annál fényesebben megmutatta, hogy hivatásának magaslatán áll. A minden ízében elegáns közönség a legkellemesebben eltöltött éj emlékével távozott a hangversenyteremből. A jól sikerült multság 13 frt 47 kr. tiszta jövedelmet hajtotta nő egylet pénztárának.

Nem tudom, hány fillér jut e szép összegből azoknak a szegény nebulóknak a fölsegélyezésére, kiknek apjuk és anyjuk helyett a nőgyelet volna mindenük? Legalább a fejükre biggyesztett komédiás sapka a nőgyelet jótékonyosságát hirdeti. Hogy egyéb ruhadarabjuk, mely majdnem czafatokban lóg le róluk, kinek a jóságát hirdeti, arról hallgat a helybeli kró-

János bácsi és Olivér unokaöccse.

Olivér: Láska bátyám, hogy Magyarország sem marad hátra. Már leányok is folyamodnak, hogy reáliskolába felvétessenek.

János bácsi: Az ám, már nálunk is elérhetlenek a férfiak. Ők fognak otthon főzni, az asszony pedig keres reája.

János bácsi: Tizenhárom vannak mint az aradi vértanúk, kiknek megválasztása ellen felszóltak. Vajjon van-e egy is közülök, ki vértanúnak bevalna?!

János bácsi: Hát öccse! Tudnád-e megmondani, hogy hangzik a politikai nóta?

Olivér: Meg hát. „Kis levélke, drága kis levélke...” (de somogyi.)

nika. — A múltkor találkoztam e szánadón kis truppjal. Komor arcú felügyelő vezette őket a városból kifelé; vigyázni kell rájuk, nehogy a szükséges testmozgás hiánya fejletlenség vagy véznaság csiráit lopja be picziny testükbe. Mellettem haladtak el. Köszöntöttek. Egy búzavirág szemű fiúcska rám tekintett, fájdalmas sóvárgásával, mintha appellálni akart volna a séta ellen. Rongyos ruhájába belekapaszkodott a kegyetlen őszi szél. Ugy megtaszgálta, úgy összeráncigálta szegénykét, mintha ártatlan életében csak a legkisebbet is vétett volna neki! Eszembe jutott Ghateaubriand, sehogy sem birtam fejemből kiaverni ezeket a szavakat: „Nyomorult férgek vagyunk mi emberek, az örömpohár körül dongván, melybe véletlenül néhány csepp méz esett, ott egymást marjuk...”

A felnőtt szegényekről többnyire csak gondoskodik az úgynevezett nyárspolgárság. Egy kis házimunka díjában, hol egy zsák gabona, hol egy kis élelmi szer, sőt meleg szoba is jut egyiknek is, másiknak is. De ezek a jótékony-ság karjain sápadozó gyermek-arcok!...

Sikong a szél. Jajgató nótájában hallani vélem a szegény gyermekek nyomasztó keservét, az ártatlanok zokogó sírását. Elhomályosúl lelkeim előtt a modern jótékony-ság talmi fénye, fölragyog az önzetlen szívek alamizsnája, melyről Hugo Viktor oly szépen mondja:

„Adjatok, hogy egykor bűneitek ellen
Majd ha jön az óra, védelemre keljen
A koldus imája!”

A pályaválasztás a hit és ész világánál tekintve.

(Folytatás.)

13. A különböző állások és életirányok általánosan.

Könnyen megkísérthetnők a különböző állásokat két osztályba, t. i. a munkás és élvező osztályba osztani. Úgy látszik azonban, hogy a szentírás ilyenmő felosztásról mitsem akar tudni. A bűnbe esett embernek hangzik az egyetemes ítélet: „Arcod veritékével eszed a kenyeret.” És másutt azt jelzi az Isten szavában: „A madár röpülésre, az ember a munkára születik!” Tehát mindnyájan munkára utaltatnak, habár nem is mindnyájan hasonlóra. A semmittevőknek állása, a kik másokkal dolgoztatnak maguk helyett, nem létezik, de nem is létezhetik, mivel a létet általában, a testi és szellemi képességeket nem azért adta nekünk Isten. Csak a testileg, vagy szellemileg akadályozottak vannak felmentve a munka alól.

A tevékenység azonban különböző: egyik különösen a szellemi-, másik különösen az anyagi irányul és a harmadik közömbös. Nézd csak meg az emberi testet; erősen kiképződött, izmos, tartós s egyszersmind külső munkára szolgáló tagokat találsz ezen, találsz gyengéd testrészeket is, a melyek bizonyos tekintetben a lélek közvetlen segítői és végrehajtó eszközei; vannak még ezen felül oly szervei is, a melyek — bátran lehet mondani — a legközelebbi viszonyban vannak a lélekkel s annak gondolkodásában, érzésében csaknem részt vesznek.

Igy vannak az emberi osztályok is, a mely embereket Isten kezeik munkájára utalt; ők szereznek maguknak és másoknak táplálékot, ruhát, hajlékot és mindazt, a mi a test feltartása-és jóllétéhez szükséges és hasznos. Ismét mások embertársaikkal közlik a legfőbb földi javakat, az igazságot, a jogot, a rendet, egészséget és életet és birtokaik békés birhatását. Mások végre a lelkeket gondozzák s vezetik azokat, — mialatt maguk is kiváló módon szolgálunk a Legmagasabbnak — a vésteljes életlen keresztül az örök haza kapujához. Így némelyek képviselik a kezeket, lábakat, ... mások a szemet, szájat, fejet, szívet. Egyik se irigyelje a másiktól állását; kiki töltse be azon állást, a melyet Isten kijelöl neki; igyekezzen mindenki helyét, a lehetőleg legjobban betölteni.

Csodálatos összhang ... csaknem hihetetlen különfeleség! Az egyik állás magasabb lehet, mint a másik s mégis egyik a másikat többé-kevésbé föltételezi, egyik a másikat kie-gészíti, avagy tökéletesebbé teszi. A szellemi élet a testi fenntartást előre feltételezi, a testi élet pedig a szellem által felvidíttatik, felemeltetik, gazdagíttatik és megneemesíttetik. Így fűződik minden egymáshoz és ha itt a földi életben kiki az maga állásában volna és betöltené állásában a legfőbb rendező által neki kijelölt feladatot: akkor hasonlítana ugyan az emberiség egy óriási, de jól alkotott, egészséges erős testhez, a mely nem volna kevésbé csodálatra méltó, mint az égbolt számtalan bolygóival, a melyek bár néma, de mégis végtelenül ékesszóló tanúi az isteni bölcsesség- és mindenhatóságnak, a melyek a nekik kijelölt pályán meg nem zavartatva és szakadatlanul megteszik útjukat mindaddig, míg a Teremtőnek tetszeni fog létöknek véget vetni, vagy azt megváltoztatni.

(Folytatás és vége.)

I R O D A L O M.

Beküldetett „A bölcselés előtana” című munka, írta *Dr. Maczki Valér* cziszt. rendi misés, főgymn. rendes s jogliceumi magán oktató Egerben. *Szolcsányi Gy.* bizományában. Ara 1 frt 20 kr.

A nagybecsű munka hézagot pótlandó, jelent meg, sőt bátran mondhatjuk, hogy nagy szükség volt reá.

A bölcsészethez helyes útmutatóra mint tankönyv és magán használatra régóta sóvárgott a tudományos világ. A materialismus minden irányban uralomra jutott.

A mély tudományú szerzőnek hálával tartozik a haza, nem csupán azért, mivel tudomány-nyal gazdagítja, hanem oly ágát kedvelteti meg munkájával, mely alkalmas könyvek, útmutatók hiányában, szinte feledésbe ment az országban.

Beküldetett. *Előfizetésre való fölhívás ily című munkára: A szabadkőművesség elleni szövetséget kézikönyve és a magyarországi szabadkőművesek névsora. Közzétette dr. Csápori Gyula.*

A mióta az egyház feje XIII. Leo pápa a keresztény világrend legnagyobb ellenségére rámutatott s a fegyvereket is megjelölte, a melyekkel az ellenség ellen sikeresen harcolni lehet, azóta a keresztény világ minden tájékán ébredezni kezdenek az igazság, a jog, a rend emberei; s miután bámulva vették észre a sok konkolyt, a melyet az ellenségnek a keresztény társadalom mezején titokban széthintenie sikerült, szívük méltó haragra gyulad a közös ellenség ellen s eltökélik, hogy ha már a szövedett kárt nem is lehet jótánni, legalább a még ép, tiszta és egészséges talajt meg fogják védeni a szabadkőművesség pusztításai ellen. Azokon, akik az ellenséghez esküdtek, csak az úr Isten kegyelme segíthet, ezektől csak óvakodni, ezekért csak imádkozni lehet; de hogy a szabadkőművesség a jóra való emberek esztét és szívét többé meg ne mételjezhesse, azt a társadalom őrei s mindazok, akik az emberiséget igazán szeretik, megakadályozhatják.

Milliókra rüg a keresztény társadalmi rend felforgatásán dolgozó szabadkőműveseknek száma, de vajjon nem százszorta többen vannak-e azok, akik ama keresztény társadalmi rendet fentartani óhajtkák? S ha mégis manapság azt vagyunk kénytelenek tapasztalni, hogy mindenfelé amazok kerekednek felül, a kisebbség van előnyben, ez csak úgy történhetett, hogy míg a szabadkőművesek egyesült erővel, egyöntetű eljárással, makacs kitartással küzdöttek és küzdenek ezéljaikért, addig a keresztény-ség híveinek nagy többsége talán megvetve és kicsinyelve az ellenséget, elmulasztotta az egyesülést, az erők összpontosítását s mitsem tett az ellenség titkos működésének megghiúsítására.

Ma, midőn e mulasztás szomorú következményei immár érezhetők, midőn a római pápának, nemkülönben az Istennek különös kegyelme által megtért szabadkőműveseknek jóakaró figyelmeztetései is összetartásra és teltre buzdítanak, ma, midőn a szabadkőművesség a kereszténységnek legszentebb intézményeit is tényleg megtámadni merészli, ma már egy jóra való kereszténynek sem szabad tétlenül néznie a szabadkőművességnek garázdálkodásait.

Mit kell és mit lehet tenni e szent küzdelemben még a legutolsó közvitéznek is, megmutatja a kis kézikönyv, melynek megszerzésére a t. közönséget ezennel felkérjük.

E kézikönyv azonkívül, hogy a szabadkőművesség elleni harez módozatait megjelöli, egyuttal általános, rövid, de jellemző és hiteles vonásokban megismerteti az ellenséget, annak működését és törekvését is úgy, hogy a ki a szabadkőművességről semmi egyebet sem olvas, már e könyvecskéből magának róla tiszta fogalmat szerezhet.

Végül pedig látván a nagy érdeklődést, amelylyel a magyar olvasó közönség a szabadkőműves névtár egyes részleteit a „Magyar Ál-lam” tárczájában figyelemmel kísérte s értesül-vén arról, hogy e névtárt a maga egészében is birni óhajtká, de magam is szükségesnek tart-

ván, hogy a keresztyén közönség személyenként is megismerje Krisztus egyházának s az erre támaszkodó állami rendnek esküdt ellenségeit, a közzeendő munka második felében a szabadkőművesség hivatalos adatai nyomán betűrendben összeállítottam a magyarországi nagypáholy fenhatósága alatt működő szabadkőműveseknek névsorát.

A jelzett tartalmú munka, mely körülbelül hét ívet fog kitenni, folyó évi november hó 15-ig okvetlenül meg fog jelenni; ára 30 krajczár.

Gyűjtőknek minden tíz példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálók.

Kelt Esztergomban, szent Mihály arkangyal ünnepén, 1887. Dr. Csápori Gyula.

Megjelent „Vác város története“ ezimű művem VIII. kötete, mely az egyházmegyei intézetek és kolostorok történetét adja elő. A 18 éves kötet ára 1 frt 50 kr. E kötet példányainak szétküldése e napokban kezdetét vette. A már megjelent többi kötetek is egyenként 1 frtjával még mindig kaphatók, valamint intenciók elvégzéseért is alulírottánál. A IX. vagyis a mű zárkötete is az új évre meg fog jelenni. K a r c s u A. A r z é n, s. k. sz. ferenczendi áldozár Váczon.

Hullatja levelét erősen a fa lombja a verőfényes napsugár kedves vendége lett mindenkinek. A búcsúzó melegtől nehéz a megválás. De másrészt örömmel nézzünk a tél elé, hisz az actionak most jön tere, ha soha, úgy most haladunk. Oda jutottunk, hogy ha nem lenne annyi a restantia előfizetőinknél, gond nélkül néznénk a jövő elé.

Budapesti olvasóinkat e helyütt már figyelemztetjük, hogy jövő számban már meghívót kapnak a kath. casinót megalakító előértekezlethez. Belépti jegyül, egy külön kártyát küldünk be. Addig is Isten velünk!

Rövid hírek. **Krakkóban** egy orosz kém fogatott el. **Félnék tőle.** A vörösváriak ellenszorgultak a telephon behozatalától, ezek után nem is emantipáltak volna a zsidókat. **Október 6.** Az aradi gyásznapot a helybeli szt. Ferenciek, mint minden évben, gyászmisével ünnepelték. **Tél lesz.** A nap már 5 óra 38 perczkor nyugszik. **Az őszi** futtatások sikerültek. **Amerikában** lakó hazánkiai az olaszokkal véres verekedésbe elegyedtek, többen megsérültek. **Szegeden** vakmerő ezüstlopás történt Trischler Péter házából. **Dunántúl** a rablógyilkosok veszedelmesen megsaporodtak. A statarium több megyében fel lön állítva. **A protestánsok** irodalmi társulata szépen halad, mirőlunk elfújhatják: „Te csak mindig aludjál“ nótát egész bátran, „de már akkor későn lesz“, mikorra felébredünk. **Híres színművésznőnkön** Blaha Luizán sikerült mütétet hajtottak végre. **Öngyilkosságot** követett el Spányi Lenke operette-énekesnő. **Nagy-méltóságú** és főtitiztelendő Császka György székesi püspök Mária-Czellből, a hol búcsút járnai volt, teljes egészségben tért haza; szerencsések voltunk személyesen kifijezni legbensőbb örömmünket. **Kikilini,** az új magyar szó! Ki kell inni, t. i. de a bécsi egészségügyi congressus tagjai így mondták a kedves szólamot kikilini, hasonlít a Volapük hangzatos nyelvéhez, mert ez is szép kóstolóra im tessék: „Pepi, papa, papi, pipi, popo.“ A fordítást nem adjuk, mindenki lefordíthatja. **Az öreg lánchidat,** melyről azt hitték örökké tart, kénytelenek alapos reperaturára alá venni. **özv. Bulyovszky Lilla** gyermeki ke-

gyeletének adta szép tanujelét, amenyiben a nemzeti színház jubileuma alkalmával édesatyja Szilágyi híres színész nevére nagy alapítványt tett le.

*

Szent Januárius csodája. Nápolyból írják: Ez évben is ismétlődött szent Januárius csodája. Sanfelice nápolyi biboros érsek mondott ünnepélyes szent misét. Tíz percznyi imádkozás után a megkeményedett vér folyékonyvá vált. A szent ünnepet megelőző napon ugyanazon csoda hatvanegy percznyi imádkozás után következett be. A csodás eseményt a nápolyi kikötőben 21 ágyúlövessel üdvözlötkék.

Bibornok és munkásház. Di Canossa, verneai biboros püspök jelentékeny összegű alapítványt tett le székhelyén több munkásháznak építésére. Ezen nagylelkűség arra bírta a veronai községtanácsot, hogy ingyen telket ajánlott föl és 6000 lírét szavazott meg ugyanazon célra. Legközelebb hozzálatnak a munkásházak építéséhez.

A király szava. Hogy ő Felsége milyen véleménynyel van a nemzetiségek, nevezetesen az oláhok magatartásáról, kitűnik abból a párbeszéből is, melyet egy hunyadmegyei képviselővel folytatott Déván. — Hogy viselték az oláhok magukat a választásnál? — kérde a király. — Az intelligencia passiv maradt — felelt a képviselő. — És a nép? — Az nem tart az oláh intelligenciával. — No, az nagyon örvendetes! — volt a király szava.

Előjáték az esetleg eljátszandó szomorú játékhöz. A kongrua-ügyben összehívott bizottság szombaton a vallás és közoktatási miniszterium helyiségeiben Trefort miniszter elnöklelete alatt ülést tartott, melyre megjelentek: Haynald Lajos bibornok kalocsai érsek és Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök, mint a püspöki kar kiküldöttjei; továbbá a belügy-miniszterium részéről: Lukács György államtitkár és Ribáry József miniszteri tanácsos; az igazságügyi miniszterium részéről: László Zsigmond és Hilóczky Béla miniszteri tanácsosok; a pénzügyminiszterium részéről: Angyal József osztálytanácsos és Tonházy Gyula pénzügyi tanácsos; a vallás és közoktatási miniszterium részéről: br. Horngig Károly püspök és Kárfy Titusz miniszteri tanácsosok; Bonecz Ferencz közalapítv. kir. ügyigazgató. A miniszter üdvözlőlvén a tagokat, előterjesztette, hogy a mult évi tanácskozmányok eredménye a miniszteri tanács határozatával legfelsőbb helyre felterjesztetvén, ő Felsége azt méltóztatott határozni, hogy a kongrua szabályozása tárgyában ott, a hol az szükségesnek mutatkozik tárgyalások megindításának, hogy azonban a tárgyalások biztos alapon induljanak, előbb egy némely kapcsolatos kérdések megoldása szükséges; a miniszter hangsúlyozván, hogy a papokat ellátni kell, ha tőlük magasztos feladatuk teljesítését várjuk — a további tanácskozmányokban való elnökségre Haynald érseket kérte fel. Az elfoglalván az elnöki széket, a tanácskozás eredménye az lett, hogy mielőtt a legfelsőbb elhatározásban felvetett kérdések tanácskozás alá vétetnének, azok és egyéb a tagokkal ekkorig még nem közölt iratok nyomattassanak ki s osztassanak szét tanulmányozás végett; ennek megtörténte után az elnök a miniszterrel egyetértőleg fogja kitűzni a további tanácskozasok idejét.

A degradált főherczegek. József főherczeg fiai, László és József főherczegek örökölték atyjuktól a tűzoltóság iránti előszeretetet és nemrég azzal a kérelemmel állítottak be atyjukhoz, hogy készíttessen nekik tűzoltó-egyenruhát. A főherczeg teljesítette kérésüket, s az alesuthi szabó csakhamar elkészítette az öltözöket. A fiatal főherczegek örömtelten vették fel az egyenruhát s büszkén léptek be a főparancs-

nok úrhoz, hogy bemutassák magukat. A főherczeg mosolyogva nézte fiait, de egyszerre komoly hangon szólt: „A mint látom, gallértokon két arany csillag van, mi a parancsnoki rangot jelent; ezt pedig előbb meg kell szereznetek. Ha kiérdemlitek, meg fogjátok kapni, most azonban vegyétek le a jelvényeket.“ Az ujdonsült tűzoltók engedelmesskedtek a parancsnak és most várva várják az alkalmat, hogy kitűnthesék magukat.

XIII. Leo ő szentsége jubileumához. A szentatyja a r a n y m i s é j é t 1888. január elsőjén fogja mondani végleges elhatározása szerint. A szertartások fél 8 órától délelőtti 10 óráig fognak tartani. F a g i u o l i kanonok ez időpontot a földkerekség főbb pontjaira nézve átszámította, a czélból, hogy a hívek ugyanakkor egyesíthessék imáikat a szent atyáéival. Mi megjegyezzük, hogy például a magyar főváros óraja a rómaihoz képest, körülbelül fél órával jár előbbre, az előbbrejárás nagyobb mérvű Magyarországot keleti részeiben, s kisebb a nyugati részekben. Egy negyedóránál több különbséget azonban aligha tesz az óra.

Augusta német császárné a szentatyákak gyönyörűen és sajátkezűleg himzett kazulát küldött. S c h l ö z e r porosz követ legutóbbi fogadtatása alkalmával adta azt át a szentatyának.

Japánból legközelebb érkezik meg tizenkét szekrény a pápa jubileumára, a melyek a mikádó birodalmának terményeit fogják kiállítászerűen bemutatni.

Szépül a főváros. Budapest folyton szépül. Ha így halad tovább is, maholnap csakugyan világváros lesz. Szébbnél-szebb házak épülnek egymásután, különösen a körúton, mely oly rohamosan fejlődik, hogy még az Andrássy-úton is túlesz ebben a tekintetben. Pedig ez is ugyancsak gyorsan épült ki. A körútnak különösen a kerepesi-útig terjedő része fejlődő gyorsan. A Teréz-körút maholnap már teljesen kileész építve, az Erzsébet-körúton is napról-napra emelkednek az új épületek. Díszebbnél-díszesebb magán-paloták váltakoznak a nagyszabású bérházakkal, mely utóbbiak közül a Drasche, Lyka, de különösen a Feledi-féle négyemeletes bérpalota emelendő ki. A kövezési, víz- és légszerveszetési munkálatok a Teréz-körúton már be vannak fejezve, az Erzsébet-körúton pedig most folynak. A körút legnagyobb hátrányán, a közlekedés hiányán szintén segítve lesz maholnap a villamos vasut által, melynek kiépítése már csak napok kérdése. Remélhető, hogy a még hátralevő egy-két telek kisajátítása, valamint az út végleges rendezése rövid idő alatt be lesz fejezve s a maga nemében páratlan szépségű és kiváló fontosságú utat egészen meg fogják nyitni a forgalomnak.

A kölni dóm császár-harangját f. é. jun. 20-án szentelte fel az érsek. Alkalomszerűnek tartjuk itt a világ legnagyobb harangjainak statisztikáját t. olvasóinkkal megismertetni Németországban: a kölni dóm említett császár-harangja 500 mázsa, az erfurti dóm harangja 275 mázsa, a magdeburgi dómé 266 m., a kölni dóm második harangja 224 m., a boroszlói Erzsébet-templom harangja 226 m., a görli tzi Péter Pál templomáé 217 m., stb. Németországban kívül a legnagyobb harangok Zütphenben vannak Németalföldön. Ott egy harangjáték 20 harangja közt a legnagyobb 400 m., az olmüci nagyharang 358 m., a bécsi szent-István-templom nagyharangja 154 m., a párisi Notre-Dame főharangja 340 m. Angliában, bár ott talán legtöbbet harangoznak, kevés nagy harang található. Az oxfordi „Tamás“ harang például 150 m. A vatikáni kupolába VI. Pius által 1780-ban elhelyezett nagyharang 280 m.; a compostellai sz. Jakab templom főharangja 300 m.; éppen ily nagy a majlandai dóm nagyharangja. A berni münster tornyában a legnagyobb harang 240

m. A világ legnagyobb harangja Moszkvában az u. n. csar-harang a Kremlben. Csakhogy ez soha sem hallatja az ő hangját, mert nincs felakasztva, hanem a Kreml udvarán egy kőlapon fekszik. Sulyja 201,956 kilogramm.

Kolumbusz Kristóf hamvait mgr. Cocio braziliai internuntius magával hozza Európába. A nagy felfedező hamvait szülővárosában, Genuában fogják elhelyezni.

A szent Collegiumot nagy veszteség érte. Bartolini Domonkos bibornok hirtelen meghalt. Az elhunyt bibornok a történelmi tudomány terén szaktudós volt és a szentatya kiváló bizalmát bírta.

Dr. Tódor József urat, az erdélyi „Köz-művelődés” lelkes szerkesztőjét nagy veszteség érte. Édes atyja idb. Tódor József közbirtokos, f. évi szept. 27-én, élete 78-ik évében Kászonyfaluban elhunyt. A derék apa jeles fia fogadja őszinte részvétünket.

FRISSITO.

A konyhából.

Czifra história.

Eppen a konyhán megyek keresztül, midőn belép egy turnürös, puczezos kisasszony.

Alászolgája, rebegi sikkal, aztán megáll előttem himbálódzva, és látszik az arcán, hogy nem tudja, hogyan kezdje a beszédet.

— Mivel szolgálhatok nagysád? kérdém zékenyen.

— Én vagyok kerem az új cseléd.

Kiküldöm a nénemet és önkéntelenül is meghallgatom a köztük folyó párbeszédet.

— Tehát nyolcz forintot kap.

— Igenis, kérem, és reggelire kávét.

— No, ha éppen kívánja.

— Stefánia-kiflit szoktam hozzá enni.

— Dehogyan?

— Aztán tíz óraker gabel-früstököt eszem, mert tetszik tudni, én hozzá vagyok szokva, mindig nagy háznál segédkeztem.

— Segédkezett? — kérdé csudálkozva a néném.

— Ebédre rendszeren abból szoktam enni, a mit bevisznek és nem abból, a mit kihoznak.

— Jó szokás.

— Ha pedig olyat főznek, a mit nem szeretek, akkor meg tetszik engedni, hogy valamelyik kedves ételtem külön elkészíthessem.

— Hogyne!

— Ebéd után kissé pihenni szoktam, mert mindjárt dolgozni nem egészséges.

— Az bizonyos.

— Négy óra felé ismét kávét szoktam uzsonnázni, de ezt már nem Stefánia-kiflivel eszem.

— Hanem?

— Vajas-zsemlyével, kérem, mert hát tetszik tudni, delikász varitát, s a hogy az úrszokta mondani, a hol előbb segédkeztem.

— És vacsorával hogyan rendelkezik?

— No, ebben az egy tekintetben van egy kis hibám, de elnézhető, kérem, tessék elhinni, hogy mindenütt megtették a kedvemért.

— Nos?

— Vacsora után teát szoktam inni, kevés rummal, hat darab kis cukorral.

— Mindennap?

— Igen, hogy el ne álmosodjam.

— Tehát főnmarad és dolgozik?

— No igen, amennyiben egy őrmester guzényom van, a ki elszokott jönni minden este nyolczkor és tizenegyig nálam van. Apropos, külön szobát, reményem kapok?

— Hogyne, — felelé a néném gunyosan.

— Nem lesz alkalmatlan a Náci, — így hívják kérem, — csinos fiu, majd megtetszik

lát. Köztünk mondva, volna több guzényom is, de én nem vagyok afféle.

— És a piacra lesz szives korán kijárni?

— Én kérem? A piacra? Ments Isten!

Hiszen, kérem, én nem vagyok szolgáló, én cseléd vagyok, vagy mint ujabban mondják: konyhasegéd. Erre a célra fogadunk majd, kérem, egy kis leányt, a ki mosogat is. Én nem segédkeztem soha olyan snasz helyen, a hol ilyen kis leány nem lőtt volna.

— Akar még valamit mondani?

— Vasárnap délután egész tizenegyig szavagok. Sétálni szoktam a sétaterén. A Náci elvisz az Erzsébet térre vagy a városligetbe. Télen tánciskolába megyek. Meg tetszik néha engedni hétköznapon is, hetenkint úgy négyszer-ötször.

— Parancsol még valamit kisasszony?

— Ez jó lesz. Különösen a Náci előtt méltóztassék kisasszonyának és kegyednek nevezni, ez nagyon himponál neki.

— Hogy is hívják kegyedet, kisasszony? — kérdé a néném.

— Krampalovics Ludmilla.

— Hát kedves Krampalovics Ludmilla kisasszony, kegyed eltévesztette az ajtót, — én cselédet akarok fogadni, nem pedig urnót.

— De kérem!

— Alászolgája!

Előfizetési felhívás

GARABONCZIÁS DIÁKRA.

Kinek szívet-máját a búbanat rágja,

Fizessen elő a Garabonciásra!

Kinek meg nevetni mindig forró vágya,

Fizessen elő a Garabonciásra!

És a kit elhagyott hűtelen babája,

Fizessen elő a Garabonciásra!

S a kinek rémítő sok az adóssága,

Fizessen elő a Garabonciásra!

A ki nem sokat ad a politikára,

Fizessen elő a Garabonciásra!

S ki sajnálja pénzét vinni patikába

Fizessen elő a Garabonciásra!

Negyedévre csupán egy forint az ára:

Fizessünk elő a Garabonciásra!

A „Garabonciás Diák” országosan kedvelt élelzap. Humoros alakjai vetekednek a fővárosi élelzapok alakjaival, sőt némelyek szerint le is főzik azokat. Különösen a főtiszt. pap-ság körében van elterjedve. Csinos kiállítás, pompás rajzok, eredetiség, szellemesség, időszerűség stb. teszik kedvelté e lapot. Előfizetési ár negyedévre 1 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győrött, Karmelitatér 8. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Felix. Utána nézünk és levelező lapon értesítjük. **Lévay Mihály.** Köszönet, mihelyt módunk engedi a kívántat megküldjük.

Kövy Sándor Bécs. Osztik véleményét. Párisban és egyáltalán franciaországban az olyasminek megvonják az árusíthatóság engedélyét nálunk elég sajnós nem. Így szóla a „Föld” című regényét egy budapesti napilap minden akadály nélkül hozta Párisba betiltottak. A francia könnyen bukik, sőt teljesen romlottá válik, de bámulatos rugamossággal újra felkel, és a helyes uton halad. Azért ne is higye, hogy franciaországban nem lenne jobb helyzetben a katolikus, mint nálunk. És ha nem is lenne az úgy, még akkor is egy francia a katolikus felér 10 magyarral.

Majd olvassa mennyit küzdünk, hogy Budapesten, Magyarország fővárosában mily nehezen fog létesülni, ha létesül a katolikus casino.

Reményünk igen kevés hozzá, de küzdeni próbálni kötelességünk.

Lapunkat nemcsak mint lapot, hanem mint jóakarató eszközt kell pártolni, lapunknak hivatása van, ez a világi katolikusok összetoborzása. A többi csak pénz esináló eszköz — néhány kivételt kivéve. Elvárjuk minden elvárattunktól, hogy első összejevetelünk alkalmával részt fog venni és közös ügyet módja szerint pártolja. Az mitől ön fél, mi nem félünk. Hozzá vagyunk mi már szoktatva mindenhez. Az ellenség mind nagyobb számú és erejű lesz, minél több a mi vívmányunk.

Előfizetési felhívás!

A „Korunk” hetilap előfizetési ára:

Negyedévre . . . . . frt 1.50

Félévre . . . . . „ 3.—

Egész évre . . . . . „ 6.—

Lelkészek, tanítók, kisebb fizetésű hivatalnokok, tanulók és kisiparosok egész évre 1 frt, félévre 2 frt; negyedévre 1 frttal is előfizethetnek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Munkatársak:

Abrányi Emil, Árvay Sándor, Dr. Baross Gyula, főt. Bacskódy Ágoston, Bártfay Antal, főt. Bobleter Ignác, Bornemissza Antal, főt. Cseörgheő Aladár, főt. Csicsáky Imre, főt. Csongor, Dedek Cr. Lajos, Degré Alajos, főt. Hollady Jenő, br. Horváth Miklós, Hunkár Géza, főt. Karcsu Arzén, főt. Dr. Kazaly Imre, főt. Kántor Lajos, Klement Alajos, főt. Dr. Koltai Virgil, Dr. Körösy László, főt. Lehmann Ágoston, főt. Lévay Mihály Luby Sándor, Majthényi Flóra, Sz. Nagy Sándor, főt. Némethy Lajos, Dr. Pisztóry Béla, főt. Dr. Puri Iván, főt. Razel József főt. Ross Mór, főt. Rosty Kálmán, Sikor Margit, Dr. Schnierer Aladár, Dr. Sziklay János, Szokolszky Bertalan, gr. Teleky Sándor, Tomor Ferencz, ThottKároly, főt. Dr. Wayand Géza, főt. Varga Mihály, Dr. Várady Antal, Viz Zoltán, főt. Zemancsik István, stb. stb. stb.

Mutatványszámmal ingyen szolgálunk.

6 előfizetőt gyűjtőnek tiszteletpéldánnyal vagy annak megfelelő árával szolgálunk.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, ha lejárt előfizetéseiket megújítani, valamint ha azt mindaddig be nem küldték volna, annál inkább beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldése meg ne akadályoztassék.

Ama szerencsés helyzetben lévén, hogy lapunkat egy teljes évre erga sacra 24 is adhatjuk, az így szívesen előfizetőket kérjük, ha levelező-lapon az intenciók elvállalását, akár Főtisztelendő Lehmann Ágoston úr hittanár és a budai kath. legény-egylet elnöke, akár főt. Dedek Cr. Lajos úr s. lelkész címére, a szerkesztőségünkhöz beküldeni szíveskedjenek.